

Den 28. april 2023
FVM 273

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af bilag II og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for rester af pesticiderne denatonium benzoat, diuron, etoxazol, methomyl og te-flubenzuron i eller på specifikke produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bilag II og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for fem aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komitésag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurderinger for stofferne denatonium benzoat, diuron, etoxazol, methomyl og te-flubenzuron. Der er for de anførte stoffer gennemført risikovurderinger ved Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA). EFSA konkluderer, at ændringerne er sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet er enig i denne vurdering. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 10. - 11. maj 2023. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevarereordførere.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herafter forordningen om pesticidrester).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, artikel 18, stk. 1, litra b og artikel 49, stk. 2 i forordningen om pesticidrester.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen – med henblik på legalitetskontrol – forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for to måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt

Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoP-AFF) den 10. - 11. maj 2023.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i bilag II til forordningen om pesticidrester for de aktivstoffer, der allerede er vurderet i forbindelse med godkendelse eller ikke-godkendelse som pesticidaktivstoffer, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009. Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigvurderede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at udgøre en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i bilag IV til forordningen om pesticidrester. Pesticider, for hvilke alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen¹, opføres i bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering. På den baggrund fastlægges specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en nultolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden. Undtagelsen for dette generelle princip er pesticider, som opføres i bilag IV.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig, sundhedsmæssig vurdering af disse forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

En maksimalgrænseværdi for pesticidrester kan, efter den fornødne, konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- 1) Nye anvendelser af pesticider i EU, f.eks. anvendelse af nye pesticider, udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid eller ændret anvendelse af et pesticid på en afgrøde.
- 2) Importtolerancer, ansøgninger fra tredjelande for fødevarer, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi for restindholdet af pesticider.
- 3) Revurdering af maksimalgrænseværdierne på baggrund af for eksempel planlagt revurdering af pesticidet eller nye oplysninger om toksikologi.

¹ Detektionsgrænse: Den laveste koncentration af et stof, der kan påvises.

- 4) Implementering af Codex-grænseværdier i EU – tilpasning af EU-maksimalgrænseværdier til de maksimalgrænseværdier, der er fastsat af Codex Alimentarius (under FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisation – FAO og Verdenssundhedsorganisation – WHO).
- 5) Stoffet er ikke længere godkendt til brug i EU.
- 6) Andre særlige forhold, for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening.

En maksimalgrænseværdi kan kun ændres, hvis ændringen er sundhedsmæssig acceptabel, og ændringen i øvrigt følger principperne i forordningen om pesticidrester, af hvilke det blandt andet fremgår, at grænseværdier skal fastsættes så lavt som muligt.

Fødevarestyrelsen indhenter i alle tilfælde DTU's risikovurdering af det konkrete forslag. På baggrund af det generelle princip og den konkrete risikovurdering, foretager Fødevarestyrelsen en vurdering af beskyttelsesniveauet.

Mange forslag inkluderer et stort antal stoffer og en række ændringer af maksimalgrænseværdier, herunder f.eks. maksimalgrænseværdier, der sættes op, og andre maksimalgrænseværdier, der sættes ned. Hvis ændringerne vurderes at være i overensstemmelse med de overordnede principper, og hvis DTU Fødevareinstituttet samtidig har vurderet ændringerne som sundhedsmæssigt acceptable, vil Fødevarestyrelsen generelt vurdere beskyttelsesniveauet som uændret. I særlige tilfælde, hvor der er sundhedsmæssige grunde til at sætte maksimalgrænseværdierne ned, kan vurderingen dog være, at beskyttelsesniveauet bliver forbedret.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA at bilag II og V ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier for stofferne denatonium benzoat, diuron, etoxazol, methomyl og teflubenzuron.

De væsentligste ændringer af maksimalgrænseværdier i forslaget og baggrunden for disse fremgår af nedenstående skema.

I skemaet nedenfor refereres der i kolonnen "Baggrund for ændring" til ovenstående liste over baggrund for ændring af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
Denatonium benzoat	Alle fødevarer	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned til detektionsgrænsen, og stoffet flyttes til bilag V, da anvendelse af stoffet ikke længere er tilladt.	5
Diuron	Alle fødevarer	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned til detektionsgrænsen, og stoffet flyttes til bilag V, da anvendelse af stoffet ikke længere er tilladt.	5
Etoxazol	Alle fødevarer	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned til detektionsgrænsen, og stoffet flyttes til bilag V, da stoffet	3

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
		ikke længere er tilladt til spiselige afgrøder	
Methomyl	Peberfrugt, melon og græskar, salat, bønner og ærter med bælg, tørrede bønner, soyabønner og bomuldsfrø	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned til detektionsgrænsen, og stoffet flyttes til bilag V, da anvendelse af stoffet ikke længere er tilladt.	5
Teflubenzuron	kernefrugt, kartofler, peberfrugt, aubergine og okra, courgetter, rosenkål og hovedkål	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned til detektionsgrænsen, og stoffet flyttes til bilag V, da anvendelse af stoffet ikke længere er tilladt.	5

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til forordningen om pesticidrester. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser og vurderes ikke at have statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige, administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af videnskabelige vurderinger fra EFSA, som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne. Efter anmodning fra Fødevarestyrelsen har DTU Fødevareinstituttet vurderet, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier.

Endvidere bemærker DTU Fødevareinstituttet, at EFSA ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode. Det fremgår af artikel 14, stk. 2 i forordningen om pesticidrester, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. I det konkrete tilfælde, hvor alle maksimalgrænseværdier sættes ned til detektionsgrænsen, vurderer DTU Fødevareinstituttet, at en beregning af kombinationseffekter ikke er

relevant. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på ovenstående baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere, lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Forordningen om pesticidrester og de deraf afledte forordninger er vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at forordningen om pesticidrester kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal forordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

Det er vurderet, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevareordførere.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.